

Explaining Academic Citizenship Behaviors Based on Economic, Social, and Cultural Capital with the Mediating Role of Character Strengths

Alireza Sharifi Ardani¹ | Fatemeh Yavari² | Farideh Sadat Sajjadipour^{3✉} | Khadijeh Noorani Bayatian⁴

1. PhD in Educational Psychology, Department of Educational psychology, Faculty of psychology and Educational Science, Shiraz University, Shiraz, Iran. E-mail: sharifiardani88@gmail.com
2. Assistant professor, Department of Education and Psychology, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran. E-mail: yavary2009@pnu.ac.ir
3. Corresponding Author, Assistant professor, Department of Education and Psychology, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran.. E-mail: faridesajady@pnu.ac.ir
4. Assistant professor, Department of Education and Psychology, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran. E-mail: Kh.noorani60@pnu.ac.ir

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article Article history: Received: 1 March 2025 Received in revised form: 6 October 2025 Accepted: 18 April 2026 Published online: 21 September 2026 Keywords: Character strengths, academic Citizenship behavior, family social capital, economic capital, cultural capital.	The purpose of this study was to explain academic Citizenship behaviors based on economic, social, and cultural capital, considering the mediating role of character strengths. This research was descriptive-correlational in terms of methodology and based on structural equation modeling (SEM). The statistical population included all student-teachers of Farhangian University in Yazd during the 2023-2024 academic year. The sample size was determined to be 360 students, selected through a cluster sampling method, with 352 students ultimately participating in the study. The research measurement instruments included the Cultural Capital Questionnaire (CCQ) by Sharbatian and Eskandari (2017), the Family Social Capital Questionnaire (FSCQ) by Akbari (2013), the Family Economic Capital Scale (FECS) by Sharifi Ardani et al. (2022), the Academic Civic Behaviors Scale (ACBs) by Golparvar (2010), and the Character Strengths Test (BST) by Peterson and Seligman (2004). Data analysis was conducted using SPSS 26 and AMOS software. The results showed that social capital ($\beta = 0.27$) and character strengths ($\beta = 0.45$) directly predicted students' academic citizenship behaviors, while cultural capital ($\beta = -0.14$) had a negative effect approaching significance, and economic capital ($\beta = -0.005$) was not a significant predictor. Moreover, the bootstrap analysis indicated that social capital ($p < 0.05$) had a significant positive indirect effect on academic citizenship behaviors through the mediation of character strengths. In contrast, the indirect effects of economic and cultural capital ($p > 0.05$) through this mediator were not significant. The findings suggest that character strengths are the most influential factor in explaining academic citizenship behaviors, and that social capital contributes significantly to the formation of such behaviors both directly and indirectly.

Cite this article: Sharifi Ardani, A., Yavari, F., Sajjadipour, F., & Noorani Bayatian, Kh (2026). Explaining Academic Citizenship Behaviors Based on Economic, Social, and Cultural Capital with the Mediating Role of Character Strengths. *Journal of Educational Psychology Studies*, 23 (62), 108-12. DOI: 10.22111/jeps.2026.51267.5942

© The Author(s).

Publisher: University of Sistan and Baluchestan

DOI: 10.22111/jeps.2026.51267.5942

تبیین رفتارهای شهروندی تحصیلی بر اساس سرمایه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با میانجی‌گری توانمندی‌های منش

علیرضا شریفی اردانی^۱ | فاطمه یآوری^۲ | فریده سادات سجادی پور^۳ | خدیجه نورانی بیاتیان^۴ |

۱. دکترای روان‌شناسی تربیتی، گروه روانشناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. رایانامه:

sharifiardani88@gmail.com

۲. استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: yavary2009@pnu.ac.ir

۳. نویسنده مسئول، استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: faridesajady@pnu.ac.ir

۴. استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: Kh.noorani60@pnu.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف این پژوهش، تبیین رفتارهای شهروندی تحصیلی بر اساس سرمایه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با توجه به نقش واسطه‌ای توانمندی‌های منش بود. این پژوهش از نظر روش‌شناسی، توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان-معلمان دانشگاه فرهنگیان یزد در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ که حدود ۲۴۲۵ نفر برآورد شدند، بود. حجم نمونه ۳۶۰ نفر در نظر گرفته شد که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند و از این تعداد ۳۵۲ نفر در پژوهش شرکت کردند. ابزارهای اندازه‌گیری پژوهش شامل پرسشنامه‌های سرمایه فرهنگی شربتیان و اسکندری (CCQ) (۱۳۹۶)، سرمایه اجتماعی خانواده (FSCQ) اکبری (۱۳۹۲)، سرمایه اقتصادی خانواده (FECS) شریفی اردانی و همکاران (۱۴۰۱)، رفتار شهروندی تحصیلی (ACBs) گل پرور (۱۳۸۹) و توانمندی‌های منش (BST) پترسون و سلیگمن (۲۰۰۴) بودند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS26 و AMOS نیز استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که سرمایه اجتماعی ($\beta = 0.27$) و توانمندی‌های منش ($\beta = 0.45$) به‌طور مستقیم رفتارهای شهروندی تحصیلی دانشجویان را پیش‌بینی می‌کنند، درحالی‌که سرمایه فرهنگی ($\beta = -0.14$) تأثیری منفی و در آستانه معناداری داشت و سرمایه اقتصادی ($\beta = -0.05$) پیش‌بینی‌کننده معناداری نبود. همچنین نتایج بوت‌استرپ نشان داد سرمایه اجتماعی ($P < 0.05$) از طریق میانجی‌گری توانمندی‌های منش اثر غیرمستقیم مثبت و معناداری بر رفتارهای شهروندی تحصیلی دارد، اما اثرهای غیرمستقیم سرمایه اقتصادی و سرمایه فرهنگی ($P > 0.05$) از طریق این میانجی معنادار به دست نیامدند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که توانمندی‌های منش مهم‌ترین عامل تبیین‌کننده رفتارهای شهروندی تحصیلی است و سرمایه اجتماعی، هم به‌صورت مستقیم و هم غیرمستقیم، نقش مؤثری در شکل‌گیری این رفتارها دارد.

واژگان کلیدی:

توانمندی‌های منش،

رفتار شهروندی تحصیلی،

سرمایه اجتماعی خانواده،

سرمایه اقتصادی،

سرمایه فرهنگی.

استناد: شریفی اردانی، علیرضا؛ یآوری، فاطمه؛ سجادی پور، فریده سادات؛ و نورانی بیاتیان، خدیجه (۱۴۰۵). تبیین رفتارهای شهروندی تحصیلی بر اساس

سرمایه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با میانجی‌گری توانمندی‌های منش. *مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۲۳ (۶۲)، ۱۰۸-۱۳۲.

DOI: 10.22111/jeps.2026.51267.5942

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه سبزستان و پوچستان

مقدمه

سازمان آموزش و پرورش مسئول تربیت نیروی انسانی مورد نیاز توسعه جوامع است و ارتقای شایستگی^۱ معلمان در این فرایند نقش اساسی دارد. معلمان باید فرصت کافی برای رشد توانایی‌های خود داشته باشند تا بتوانند نقش الهام‌بخش^۲ ایفا کنند (رملی، سولتون و سوپراپتو^۳، ۲۰۲۰؛ روحمان و همکاران^۴، ۲۰۲۳). آنان سهم مهمی در تحقق اهداف مدرسه دارند و همانند سایر سازمان‌ها، مدارس نیز به فعالیت‌های داوطلبانه‌ای نیاز دارند که فراتر از وظایف رسمی است و در قالب رفتارهای شهروندی سازمانی مطرح می‌شود (سولتون^۵، ۲۰۲۳). در دانشگاه نیز این رفتارها اهمیت داشته و در میان دانشجو معلمان به عنوان رفتارهای شهروندی تحصیلی شناخته می‌شوند (تودوروویچ و جویانوویچ^۶، ۲۰۲۵؛ مک‌فارلین و برگ^۷، ۲۰۱۸).

محققان، شهروندی تحصیلی را مجموعه‌ای از نگرش‌ها و فعالیت‌های درونی و بیرونی می‌دانند که از زندگی تحصیلی و مأموریت دانشگاه حمایت می‌کند (مک‌فارلین و برگ، ۲۰۱۸). این رفتارها شامل فعالیت‌هایی چون تدریس، تحقیق، نظارت بر دانشجویان، مشارکت در کمیته‌ها، ایفای نقش‌های رهبری، داوری علمی، همکاری با نهادهای تأمین مالی، ممتحن خارجی بودن و سازمان‌دهی رویدادهای دانشگاهی است (مک‌فارلین و برگ، ۲۰۱۸). پژوهش‌ها نشان می‌دهد رفتارهای شهروندی می‌توانند از بروز رفتارهای نادرست و خشونت جلوگیری کرده و عملکرد علمی دانشجویان را بهبود دهند (ون دیک، واگنر، استل ماکر، کریست و تیسینگتون^۸، ۲۰۰۵). همچنین، این رفتارها با ایجاد فضای مثبت، افزایش رضایت و ارتقای اثربخشی آموزشی مرتبطاند (آریانی^۹، ۲۰۱۳). اگرچه رفتارهای شهروندی تحصیلی کمتر بررسی شده، اما یافته‌ها حاکی از کارکرد مشابه آن با رفتار شهروندی سازمانی است (گور، کیفنر و کامبز^{۱۰}، ۲۰۱۲). بر اساس دیدگاه پژوهشگران، عوامل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی بر این رفتارها اثرگذارند و در این زمینه نقش سرمایه انسانی برجسته است (بوگلر و سومچ^{۱۱}، ۲۰۲۱؛ و خلیفت، چن، آیون و آیون^{۱۲}، ۲۰۲۱). همچنین بوردیو^{۱۳} (۱۹۸۴) سرمایه انسانی را شامل سه بخش اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی معرفی می‌کند.

1. competency
2. Inspirational teachers
3. Ramli, Soelton, Suprpto
4. Rohman, Noermijati, Soelton, & Mugiono
5. Soelton
6. Todorović & Jovanović
7. Macfarlane & Burg
8. Van Dick, Wagner, Stellmacher, Christ & Tissington
9. Ariani
10. Gore, Kiefner, & Combs
11. Bogler & Somech
12. Khlifat, Chen, Ayoun, & Eyoan
13. Bourdieu

پژوهش‌ها نشان می‌دهند که سرمایه اقتصادی^۱ که به نوعی نشان‌دهنده وضعیت اجتماعی-اقتصادی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر رشد و رفتار انسان‌اند (شریفی اردانی و خرمایی، ۱۴۰۱؛ هوسوکاوا و کاتسورا،^۲ ۲۰۱۷؛ کاسم و هوتاگالونگ،^۳ ۲۰۲۰). در این پژوهش، سرمایه اقتصادی به صورت ذهنی و بر اساس ارزیابی فرد از درآمد، شغل، مالکیت و سلامت عمومی سنجیده می‌شود؛ عواملی که بار مالی خانواده را نشان می‌دهند. شواهد داخلی نیز اثر نابرابری اقتصادی بر رفتارهای شناختی و سیاسی دانشجویان را تأیید کرده‌اند (میرمراذهی، بصیری‌نیا و جناآبادی، ۱۴۰۴). از این رو، سرمایه اقتصادی می‌تواند پیش‌زمینه‌ی مهم رفتارهای شهروندی تحصیلی باشد. سرمایه اجتماعی^۴ به اعتماد، هنجارها و شبکه‌های ارتباطی اشاره دارد که تعامل سازگاران را تسهیل می‌کند (پاتنام، ۲۰۰۰) و در کیفیت زندگی نقش دارد (حاجلو، رسول‌زاده، جعفری، ۱۳۹۵). مفهوم سرمایه اجتماعی خانواده^۵ که برگرفته از بورديو (۱۹۸۴) و کلمن (۱۹۹۰) است، به ارتباطات والد-فرزند و پیوند خانواده با اجتماع گسترده‌تر مربوط می‌شود. کلمن (۱۹۹۰) این سرمایه را در دو سطح توصیف می‌کند: سرمایه درون‌خانواده (زمان تعامل والدین با فرزند) و سرمایه بیرون‌خانواده (روابط با خویشاوندان، همسایگان و مدرسه). پژوهش‌های جدید نیز نقش سرمایه اجتماعی را در (ماگرو مونتانس و همکاران،^۶ ۲۰۲۴؛ کنورست و همکاران،^۷ ۲۰۲۲، دوه-لئونگ و همکاران،^۸ ۲۰۲۱) تاب‌آوری نوجوانان (راوا، هوتز و هالفون،^۹ ۲۰۲۳) فرزندپروری (شریفی اردانی و خرمایی، ۱۴۰۱)، اشتیاق تحصیلی (جوان مجرد و همکاران، ۱۴۰۱) و مسئولیت‌پذیری و نوع دوستی (خلیفه سلطانی و همکاران، ۱۴۰۳) نشان داده‌اند.

سرمایه فرهنگی یکی از مهم‌ترین انواع سرمایه انسانی در بازتولید پدیده‌های اجتماعی است (بورديو، ۱۹۸۴) و تأثیر قابل توجهی بر موقعیت اجتماعی افراد دارد (بوگرا، واتسون و ونتریگیو، ۲۰۲۰). این سرمایه سه بعد عینیت‌یافته (شامل نموده‌های عینی فرهنگی مانند اشیاء، کتاب‌ها، آثار هنری، موسیقی و کالاهای فرهنگی)، درونی‌شده^{۱۰} (شامل زبان، اعمال و ترجیحات) و نهادینه‌شده^{۱۱} (شامل مدارج تحصیلی، مدارک تحصیلی و آموزشی) دارد (شریفی اردانی و خرمایی، ۱۴۰۱). پژوهش‌های اخیر نشان می‌دهد سرمایه فرهنگی

1. Economic capital
2. Hosokawa & Katsura
3. Kassim & Hutagalung
4. social capital
5. Family social capital
6. Magro-Montañés et al.
7. Knorst et al.
8. Duh-Leong et al.
9. Rava, Hotez, & Halfon

1 . objectified	0
1 . embodied	1
1 . institutionalized	2

در رشد اجتماعی (هیل و همکاران؛ ۲۰۲۳) و ارتقای صلاحیت‌های آموزش عالی در سطح جهانی نقش مهمی دارد (تنگ، کوزیر؛ ۲۰۲۴؛ فنگ و تان؛ ۲۰۲۴). همچنین سه سرمایه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مکمل یکدیگرند و به بهبود کیفیت زندگی می‌انجامند (شریفی اردانی و خرمایی، ۱۴۰۱؛ زوگراو-سویلینا، کافرونی، بوارد و آپیتی؛ ۲۰۲۱؛ کیزوس و همکاران؛ ۲۰۱۸ و فنگ و تان، ۲۰۲۴). از این رو انتظار می‌رود این سرمایه‌ها بر رفتارهای شهروندی تحصیلی نیز اثرگذار باشند، زیرا هر یک شرایط متفاوتی برای بروز این رفتارها فراهم می‌کند.

پرسش اساسی این است که سرمایه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی از چه طریقی بر رفتارهای شهروندی اثر می‌گذارند و پژوهش‌ها یکی از مهم‌ترین مسیرها را ویژگی‌های فردی و شخصیتی معرفی کرده‌اند. مطالعات مختلف نشان داده‌اند که ویژگی‌هایی مانند وظیفه‌شناسی^۱ (شارما، گائور و ساکسنا؛ ۲۰۲۳)، ویژگی توافق‌پذیری^۲ (لیفایجارون؛ ۲۰۱۶) و برون‌گرایی (کومار، بخشی و رانی، ۲۰۰۹) با رفتارهای شهروندی مرتبط‌اند و حتی رفتار شهروندی معلمان نیز با ویژگی‌های شخصیتی، بهزیستی و نااطمینانی شغلی پیوند دارد (تودوروویچ و جووانوویچ، ۲۰۲۵). در این زمینه، طبقه‌بندی ارزش‌ها در عمل^۳ (VIA) پترسون و سلیگمن (۲۰۰۴) چارچوب جامعی برای تبیین ویژگی‌های مثبت شخصیت ارائه می‌دهد (پرویر، ۲۰۲۱) و شش فضیلت اصلی را شامل می‌شود: خرد و دانش^۱ (اخلاقیت، کنجکاوی، نگرش باز، عشق به یادگیری و بینش)، شجاعت^۲ (شجاعت، پشتکار، صداقت و اشتیاق)، انسانیت^۳ (عشق، مهربانی و هوش اجتماعی)، عدالت^۴ (کار گروهی، انصاف و رهبری)، اعتدال^۵ (بخشش، فروتنی و خودتنظیمی) و تعالی^۶ (قدردانی از زیبایی، سپاسگزاری، امید، شوخ‌طبعی و معنویت).

1. Hale et al.

2. Teng, & Cosier

3. Feng, & Tan

4. Zugravu-Soilita, Kafrouni, Bouard, & Apithy

5. Kizos

6. Conscientiousness

7. Sharma, Gaur, & Saxena

8. Agreeableness

9. Leephaijaroen

1 . Values-in-Action (VIA) classification

1 . Wisdom and knowledge 1

1 . Courage 2

1 . Humanity 3

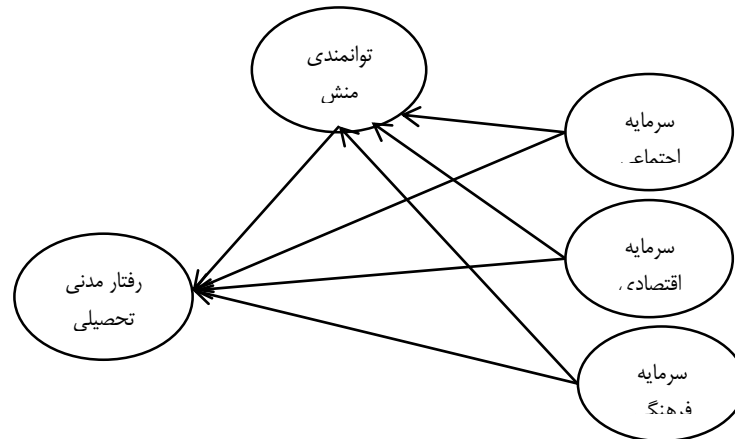
1 . Justice 4

1 . Temperance 5

1 . Transcendence 6

با توجه به مباحث مطرح شده در این پژوهش، رفتارهای شهروندی تحصیلی به عنوان کنش های داوطلبانه فراتر از وظایف رسمی دانشجومعلم، نقش مهمی در ایجاد محیط های آموزشی پویا، کاهش ناهنجاری ها و ارتقای عملکرد علمی دارند (ون دیک و همکاران، ۲۰۰۵؛ آریانی، ۲۰۱۳). با این حال، سازوکارهای شکل دهنده آن ها در دانشگاه به طور گسترده بررسی نشده است (گور و همکاران، ۲۰۱۲؛ سولتون، ۲۰۲۳). نظریه سرمایه های انسانی بورديو (۱۹۸۴) نشان می دهد سرمایه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می توانند رفتارهای مثبت آموزشی را شکل دهند، اما اثر آن ها اغلب غیرمستقیم و وابسته به ویژگی های فردی است. پژوهش ها بیان می کنند سرمایه اقتصادی و فرهنگی تنها زمانی به رفتارهای مثبت می انجامند که به توانمندی های فردی تبدیل شوند (زوگراو-سولیتا و همکاران، ۲۰۲۱؛ کاسم و هوتاگالونگ، ۲۰۲۰) و شبکه های حمایتی خانواده نیز زمانی مؤثر است که با ویژگی های درونی مانند خودتنظیمی همراه باشد (راوا و همکاران، ۲۰۲۳). این شواهد نشان می دهد که ویژگی های روان شناختی و توانمندی های فردی مسیر اصلی اثر سرمایه های انسانی بر رفتارهای شهروندی تحصیلی هستند.

در پژوهش های موجود، سه شکاف اصلی دیده می شود: الف) شکاف نظری: اگرچه نظریه بورديو (۱۹۸۴) بر تعامل سرمایه ها و کنش ها تأکید دارد، نقش متغیرهای روان شناختی، به ویژه ویژگی های مثبت فردی مانند توانمندی های منش، به عنوان واسطه میان سرمایه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و رفتارهای شهروندی کمتر بررسی شده است. ب) شکاف روشی: اغلب مطالعات بر روابط مستقیم سرمایه ها و رفتارهای شهروندی تمرکز کرده اند (پایدار و صالحی، ۱۳۹۶؛ باسو و همکاران، ۲۰۱۷) و مسیرهای غیرمستقیم و نقش واسطه ای عوامل روان شناختی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. ج) شکاف زمینه ای: بیشتر پژوهش ها در محیط های سازمانی انجام شده و رفتارهای شهروندی تحصیلی، به ویژه در میان دانشجومعلم، کمتر مطالعه شده است (سولتون، ۲۰۲۳؛ مک فارلین و برگ، ۲۰۱۸). با توجه به اهمیت این رفتارها در ارتقای کیفیت تعاملات آموزشی، کاهش ناهنجاری ها و بهبود عملکرد علمی، نبود پژوهش جامع در این حوزه خلأ جدی محسوب می شود؛ بنابراین، پژوهش حاضر با ارائه مدلی تلفیقی از سرمایه های خانوادگی و توانمندی های منش، به دنبال درک بهتر عوامل مؤثر بر رفتارهای شهروندی تحصیلی و طراحی مداخلات تربیتی است. پرسش اصلی پژوهش این است که سرمایه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی چگونه از طریق توانمندی های منش بر رفتارهای شهروندی تحصیلی دانشجومعلم اثر می گذارند؟

نمودار ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی-همبستگی و از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود و از نظر هدف در زمره پژوهش‌های بنیادین قرار داشت. جامعه آماری شامل تمامی دانشجویان پردیس‌های برادران و خواهران دانشگاه فرهنگیان یزد در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود که در مجموع ۲۴۲۵ نفر برآورد شد (۱۲۰۴ دختر و ۱۲۲۱ پسر). حجم نمونه طبق فرمول کوکران ۳۳۱ نفر تعیین شد، اما با پیش‌بینی ریزش احتمالی، ۳۶۰ نفر انتخاب گردیدند که در نهایت ۳۵۲ نفر (۲۴۶ پسر و ۱۰۶ دختر) در پژوهش شرکت کردند. نمونه‌گیری به روش خوشه‌ای انجام شد و داده‌ها با نرم‌افزارهای SPSS26 و AMOS تحلیل شدند. پس از تهیه ابزارها، پرسشنامه‌ها شامل رضایت آگاهانه، اطلاعات جمعیت شناختی، رفتار شهروندی تحصیلی، سرمایه اجتماعی خانواده، سرمایه فرهنگی، توانمندی‌های منش و سرمایه اقتصادی، به صورت برخط در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت. زمان پاسخ‌گویی حدود ۳۵ دقیقه و مدت در دسترس بودن پرسشنامه‌ها ۳ هفته بود. پس از جمع‌آوری، داده‌ها با روش تحلیل معادلات ساختاری بررسی شد. برای رعایت ملاحظات اخلاقی، دستورالعمل پرسشنامه ارائه و به شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات صرفاً برای اهداف پژوهش و بدون ثبت مشخصات هویتی استفاده می‌شود. همچنین فرم رضایت آگاهانه به صورت برخط تکمیل گردید. برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهای زیر استفاده گردید.

پرسشنامه رفتار شهروندی تحصیلی (ACBS): مقیاس رفتارهای شهروندی تحصیلی توسط گل پرور (۱۳۸۹) ساخته شده و دارای ۲۱ گویه و سه زیرمقیاس پایبندی به قواعد^۲ (۸ گویه)، یاری‌رسانی و مشارکت اجتماعی^۳ (۱۰ گویه) و روابط صمیمانه^۴ (۳ گویه) است و با طیف لیکرت هفت‌درجه‌ای (۱=کاملاً مخالفم تا ۷=کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. نمره‌گذاری گویه‌های ۶، ۹، ۱۰ و ۱۱ به صورت معکوس است. تحلیل عامل اکتشافی گل پرور سه عامل را تأیید کرد و آلفای کرونباخ آن‌ها به ترتیب ۰/۷۲، ۰/۷۰ و ۰/۷۰ گزارش شد. آزادی‌ده‌بیدی و خرمایی (۱۴۰۱) در تحلیل عامل تأییدی این ابزار، شاخص‌های برازش مطلوبی گزارش کردند (RMSE=۰/۰۴؛ GFI=۰/۹۵؛ NFI=۰/۹۲؛ IFI=۰/۹۵؛ CFI=۰/۹۷) و آلفای کرونباخ نمره کل ۰/۸۶ بود. در پژوهش حاضر نیز مدل سه‌عاملی از نظر روایی و پایایی بررسی شد و شاخص‌های برازش مناسب به دست آمد (RMSE=۰/۰۴۶؛ GFI=۰/۹۴؛ NFI=۰/۹۲؛ IFI=۰/۹۵؛ CFI=۰/۹۵) همچنین آلفای کرونباخ برای نمره کل برابر ۰/۸۰ و برای مؤلفه‌های پایبندی به قواعد ۰/۷۹، یاری‌رسانی و مشارکت اجتماعی ۰/۶۸ و روابط صمیمانه ۰/۶۴ به دست آمد.

پرسشنامه سرمایه اجتماعی خانواده^۵ (FSCQ): سرمایه اجتماعی خانواده توسط اکبری (۱۳۹۲) تهیه و اعتبار سنجی شد و شامل ۳۳ گویه در دو مؤلفه سرمایه اجتماعی درون خانواده^۶ و سرمایه اجتماعی بیرون خانواده^۷ است. نمره‌گذاری بر اساس طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای (۱=بسیار کم تا ۵=بسیار زیاد) انجام می‌شود. اکبری (۱۳۹۲) آلفای کرونباخ سرمایه درون خانواده را ۰/۸۳ و سرمایه بیرون خانواده را ۰/۷۹ گزارش کرد، هرچند شاخص‌های تحلیل عاملی ارائه نشده است. سفیری، کمالی و مصلح (۱۳۹۴) نیز برای این دو مؤلفه ضرایب پایایی ۰/۹۴ و ۰/۹۲ گزارش کردند. با توجه به نبود گزارش روایی سازه در مطالعات پیشین، در پژوهش حاضر تحلیل عامل تأییدی انجام شد. نتایج نشان داد مدل از برازش مناسبی برخوردار است.

1. Academic Citizenship Behaviors (ACBS)
2. adherence to rules
3. helping and social participation
4. intimate relationships
5. Family social capital questionnaire (FSCQ)
6. within the family
7. outside the family

(RMSE=۰/۰۴؛ GFI=۰/۹۱؛ NFI=۰/۹۲؛ IFI=۰/۹۵؛ CFI=۰/۹۴؛ PCLOSE=۰/۸۰) همچنین آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۸۹، برای مؤلفه بیرون خانواده ۰/۹۰ و برای مؤلفه درون خانواده ۰/۸۷ به دست آمد. **آزمون کوتاه توانمندی‌های منش (BST):** آزمون کوتاه توانمندی‌های منش توسط پترسون و سلیگمن (۲۰۰۴) تهیه و اعتبار سنجی شد و شامل ۲۴ گویه در طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای است و نمرات آن از ۲۴ تا ۱۲۵ متغیر است، به‌طوری‌که نمره بالاتر نشان‌دهنده توانمندی منش بیشتر است. این آزمون شش خرده‌مقیاس خردمندی، شجاعت، انسانیت، عدالت، اعتدال و تعالی را می‌سنجد. پترسون و همکاران (۲۰۱۱) اعتبار آن را تأیید کرده و آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌ها بین ۰/۷۰ تا ۰/۷۳ گزارش شد. وانهاو و همکاران (۲۰۱۶) مدل شش عاملی و شاخص‌های برازش مطلوب (RMSE=۰/۰۷؛ SRMR=۰/۰۶؛ CFI=۰/۹۰) را تأیید کردند. زیبر و همکاران (۲۰۱۸) آلفای کل مقیاس را ۰/۸۲ و خرده‌مقیاس‌ها را ۰/۷۱ تا ۰/۷۹ گزارش کردند. نسخه فارسی این مقیاس در ایران توسط شریفی اردانی و همکاران (۱۴۰۴) بررسی شد و ساختار شش عاملی آن برازش قابل‌قبولی نشان داد (RMSE=۰/۰۴؛ GFI=۰/۹۲؛ NFI=۰/۹۰؛ IFI=۰/۹۶؛ CFI=۰/۹۶) آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۳ و خرده‌مقیاس‌ها: خردمندی ۰/۶۸، شجاعت ۰/۶۰، انسانیت ۰/۷۵، عدالت ۰/۶۴، اعتدال ۰/۷۳ و تعالی ۰/۷۸ بود. در پژوهش حاضر نیز مدل شش عاملی برازش بسیار مطلوبی داشت (RMSE=۰/۰۱؛ GFI=۰/۹۹؛ NFI=۰/۹۹؛ IFI=۱/۰۰؛ CFI=۱/۰۰) و آلفای کل آزمون ۰/۹۲ و برای خرده‌مقیاس‌ها به ترتیب خردمندی ۰/۷۴، شجاعت ۰/۶۴، انسانیت ۰/۷۳، عدالت ۰/۷۰، اعتدال ۰/۶۰ و تعالی ۰/۸۶ گزارش شد.

پرسشنامه سرمایه‌های فرهنگی^۲ (CCQ): پرسشنامه سرمایه‌ی فرهنگی توسط شربتیان و اسکندری (۱۳۹۶) تهیه و اعتبار یابی شد و دارای ۲۱ سؤال و سه مؤلفه‌ی ذهنیت یافته^۳، عینیت یافته^۴ و نهادینه‌شده^۵ است. نمره‌گذاری با طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای (۱=خیلی کم تا ۵=خیلی زیاد) و محدوده نمره ۲۱ تا ۱۰۵ انجام می‌شود. آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۷۲ و برای خرده‌مقیاس‌ها: ذهنیت یافته ۰/۷۱، عینیت یافته

^۱ Brief Character Strengths Test

2. Cultural capital questionnaire (CCQ)

3. Embodied

4. objectified

5 . institutionalized

۰/۶۱ و نهاده شده ۰/۴۵ گزارش شد. روایی محتوایی، صوری و سازه مطلوب اعلام شده بود اما شاخص‌های برازش ارائه نشده بود. در پژوهش آبداری تفتی، تولائی و شریفی اردانی (۱۴۰۲) روایی و شاخص‌های برازش مدل مناسب گزارش شد ($SRMR = 0/090$ و $NFI = 0/82$) و آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۸۷ و برای خرده مقیاس‌ها: ذهنیت یافته ۰/۸۵، عینیت یافته ۰/۸۸ و نهاده شده ۰/۷۰ محاسبه شد. در پژوهش حاضر تحلیل عامل تأییدی انجام شد و مدل برازش قابل قبولی داشت ($RMSE = 0/05$; $GFI = 0/92$; $NFI = 0/94$; $CFI = 0/93$; $IFI = 0/93$). همچنین آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۸ و برای خرده مقیاس‌ها: ذهنیت یافته ۰/۸۵، عینیت یافته ۰/۸۸ و نهاده شده ۰/۷۰ گزارش شد.

مقیاس سرمایه اقتصادی خانواده (FECS): این مقیاس توسط شریفی اردانی، اثنان عشریه، شریفی اردانی، دشت آبادی و آبداری تفتی (۱۴۰۱) تهیه و اعتبار یابی شد که دارای ۱۱ گویه و ۴ مؤلفه‌ی وضعیت اشتغال (گویه‌های ۱، ۵)، وضعیت سلامت (گویه‌های ۱۰، ۱۱)، وضعیت درآمدی (گویه‌های ۶، ۷) و وضعیت مالکیت (گویه‌های ۳، ۴، ۸، ۹) است. این مقیاس در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (۱ خیلی بد تا ۵ خیلی خوب) نمره‌گذاری می‌شود. در این پرسشنامه حداقل نمره ۱۱ و حداکثر نمره ۵۵ است. شریفی اردانی و همکاران (۱۴۰۱) برای مقیاس سرمایه اقتصادی خانواده تحلیل عامل اکتشافی انجام دادند که چهار عامل استخراج شد و در تحلیل عامل تأییدی شاخص‌های برازش در دامنه قابل قبولی قرار داشتند ($RMSE = 0/047$; $GFI = 0/98$; $NFI = 0/96$; $CFI = 0/99$; $IFI = 0/95$; $PCLOSE = 0/059$). در این پژوهش آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۸۷ و برای مؤلفه‌های وضعیت اشتغال، ۰/۷۴، وضعیت سلامت، ۰/۴۷، وضعیت درآمدی، ۰/۷۷ و وضعیت مالکیت، ۰/۸۵ بود. در پژوهش حاضر نیز مدل چهارعاملی برازش بسیار مطلوبی نشان داد ($RMSE = 0/06$; $GFI = 0/99$; $NFI = 0/99$; $CFI = 0/99$; $IFI = 0/99$) و همچنین آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۸۹ و برای مؤلفه‌های وضعیت اشتغال ۰/۶۱، وضعیت سلامت ۰/۴۸، وضعیت درآمدی ۰/۷۹ و وضعیت مالکیت ۰/۸۱ بود.

یافته‌ها

الف) توصیف جمعیت شناختی: یافته‌های جمعیت‌شناسی توصیفی حاکی از آن بود که ۳۵۲ نفر از دانشجویان دانشگاه فرهنگیان در پژوهش حاضر شرکت داشتند که ۲۴۶ نفر (۷۰٪) پسر و ۱۰۶ نفر (۳۰٪) دختر بودند. میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان پسر ($19/93 \pm 0/83$) و میانگین و انحراف معیار دانشجویان دختر ($20/20 \pm 1/08$) بود.

ب) توصیف شاخص‌ها

در جدول (۱) یافته‌های مربوط به شاخص‌های آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار) شاخص‌های توزیع داده (چولگی و کشیدگی) و آزمون t جهت بررسی تفاوت جنسیتی در متغیرهای پژوهش نشان داده شده است.

جدول ۱. آمار توصیفی داده‌ها برحسب متغیرهای پژوهش

شاخص‌ها	شاخص توصیفی		شاخص توزیع داده‌ها		
متغیرها	مؤلفه‌ها	میانگین	SD	چولگی	کشیدگی
سرمایه فرهنگی	ذهنیت یافته	۱۶/۰۸	۴/۲۵	۰/۳۹	-۰/۰۷
	عینیت یافته	۱۲/۸۰	۳/۴۷	۰/۶۷	-۰/۰۹
	نهادینه شده	۸/۲۲	۲/۳۷	۰/۱۴	-۰/۳۱
	نمره کل	۵۲/۶۹	۹/۶۲	۰/۵۴	۰/۲۴
سرمایه اجتماعی خانواده	درون خانواده	۴۵/۰۶	۷/۶۱	-۰/۵۴	۰/۲۴
	بیرون خانواده	۵۰/۵۶	۹/۰۲	۰/۰۸	۰/۳۸
	نمره کل	۹۵/۶۲	۱۴/۳۳	-۰/۳۵	۱/۰۶
	شغل	۷/۵۳	۱/۵۱	-۰/۲۷	۰/۱۷
سرمایه اقتصادی	درآمد	۹/۹۶	۲/۱۸	-۰/۱۱	۰/۳۴
	سلامت	۷/۷۲	۱/۵۷	-۰/۶۰	۰/۲۷
	مالکیت	۱۳/۰۹	۳/۳۱	-۰/۲۰	۰/۱۲
	نمره کل	۳۸/۳۲	۷/۳۸	-۰/۱۸	۰/۳۷
توانمندی‌های منش	خردمندی	۱۷/۲۸	۳/۲۴	-۰/۲۰	۰/۸۹
	شجاعت	۱۴/۴۲	۲/۸۰	-۰/۰۶	۰/۴۷
	انسانیت	۱۱/۳۹	۲/۲۱	-۰/۵۲	۰/۶۷

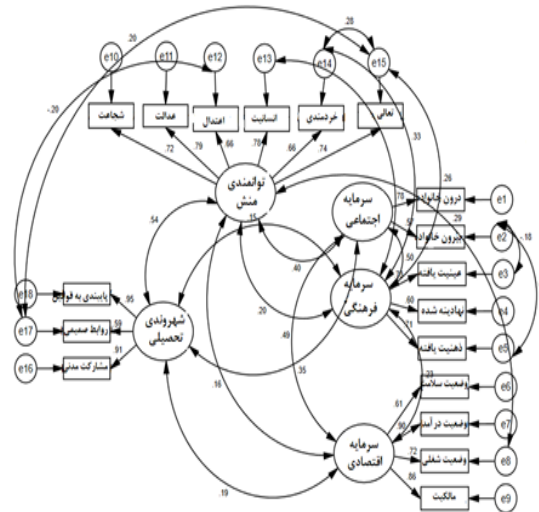
عدالت	۱۱/۴۲	۲/۱۲	-۰/۱۱	-۰/۲۲
اعتدال	۱۴/۱۸	۲/۶۹	۰/۰۱	۰/۳۹
تعالی	۱۸/۷۱	۳/۹۲	-۰/۵۶	۰/۸۵
نمره کل	۸۷/۴۳	۱۳/۵۵	-۰/۰۲	۱/۰۳
مشارکت	۴۳/۴۲	۹/۱۱	-۰/۹۲	۱/۰۱
پایبندی	۳۱/۵۰	۶/۵۷	۰/۹۸	۱/۰۹
رابطه	۸/۹۲	۲/۱۲	-۰/۹۴	۱/۰۳
نمره کل	۸۳/۸۵	۱۶/۵۵	-۰/۹۸	۱/۰۲

رفتار شهروندی تحصیلی

یکی از شرایط اجرای تحلیل معادلات ساختاری وجود ارتباط بین متغیرهای پژوهش است، لذا در پژوهش حاضر به بررسی روابط همبستگی بین متغیرها پرداخته می‌شود. نتایج همبستگی نشان داد بین سرمایه فرهنگی ($r=0/14$, $p<0/001$) و نمره سرمایه اجتماعی ($r=0/37$, $p<0/001$) سرمایه اقتصادی ($r=0/20$), $p<0/001$ و توانمندی منش ($r=0/28$, $p<0/001$) با متغیر رفتارهای شهروندی تحصیلی رابطه‌ای مثبت وجود دارد. نتایج همبستگی نشان داد بین سرمایه فرهنگی ($r=0/28$, $p<0/001$) و نمره سرمایه اجتماعی ($r=0/38$, $p<0/001$) سرمایه اقتصادی ($r=0/24$, $p<0/001$) و با متغیر توانمندی منش رابطه‌ای مثبت وجود دارد.

ج) سنجش مدل بیرونی (اندازه‌گیری):

برای آزمون برازش این مدل از معادله ساختاری استفاده شد که در شکل (۲) قابل مشاهده است و در آن، سرمایه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی متغیرهای مکنون برون‌زا، توانمندی‌های منش متغیر مکنون میانجی و رفتار مدنی تحصیلی متغیر مکنون درون‌زا است. این مدل در شکل (۲) نشان داده شده است و همان‌طور که مشاهده می‌شود مؤلفه‌ها دارای بار عاملی قابل قبولی (بالاتر از ۰/۴۰) با سازه‌های مربوطه هستند لذا نیازی به اصلاح یا حذف مؤلفه‌ای در تحلیل نیست.

شکل ۲. مدل اندازه‌گیری پژوهش

نتایج تحلیل مدل اندازه‌گیری نشان داد که بین سازه‌های پژوهش همبستگی‌های مثبت و معناداری وجود دارد. بر اساس خروجی، سرمایه اجتماعی با سرمایه فرهنگی ($p=0/001, r=0/50$)، سرمایه اجتماعی با سرمایه اقتصادی ($p=0/001, r=0/49$) و سرمایه اجتماعی با توانمندی منش ($p=0/001, r=0/40$) همبستگی مثبت و قوی داشتند. همچنین، سرمایه فرهنگی با سرمایه اقتصادی ($p=0/001, r=0/23$)، سرمایه فرهنگی با توانمندی منش ($p=0/005, r=0/19$) و سرمایه فرهنگی با رفتار شهروندی تحصیلی ($p=0/020, r=0/15$) همبستگی مثبت و معنادار نشان دادند. سرمایه اقتصادی نیز با توانمندی منش ($p=0/001, r=0/16$) و رفتار شهروندی تحصیلی ($p=0/002, r=0/19$) همبستگی مثبت و معنادار داشت. علاوه بر این، توانمندی منش با رفتار شهروندی تحصیلی همبستگی مثبت و نسبتاً قوی داشت ($p=0/001, r=0/54$) این نتایج نشان می‌دهد که سازه‌های پژوهش از نظر همبستگی بین متغیرها روابط مناسبی دارند و مدل اندازه‌گیری از داده‌های نمونه حمایت می‌کند.

شاخص‌های برازش مورد بررسی قرار گرفت و بر اساس نتایج تحلیل، مدل اندازه‌گیری با داده‌های نمونه برازش مناسبی داشت ($RMSE=0/05$; $GFI=0/96$; $NFI=0/92$; $IFI=0/94$; $CFI=0/96$; $PCLOSE=0/17$). پس از اطمینان از برازش قابل قبول مدل اندازه‌گیری، مدل ساختاری مورد ارزیابی قرار گرفت. از آنجاکه در مدل اولیه پژوهش تمامی مسیرها از نظر آماری معنادار بودند، هیچ‌یک از مسیرها حذف نشد و مدل کامل مورد تحلیل قرار گرفت. در شکل (۳) مدل نهایی پژوهش نمایش داده شده است.

ج: مدل ساختاری:

جدول ۲. ضرایب مسیر استاندارد و غیراستاندارد در مدل ساختاری

مسیرها	بر آورد	بر آورد	خطای	نسبت	سطح
	غیر استاندارد	استاندارد	استاندارد	بحرانی	معنی داری
	۰/۲۸	۰/۲۷	۰/۱۰	۲/۷۰	(P)
سرمایه اجتماعی ← رفتارهای شهروندی تحصیلی	۰/۲۸	۰/۲۷	۰/۱۰	۲/۷۰	۰/۰۰۷
سرمایه فرهنگی ← رفتارهای شهروندی تحصیلی	۰/۳۰	۰/۱۴	۰/۱۶	۱/۹۰	۰/۰۵۶
سرمایه اقتصادی ← رفتارهای شهروندی تحصیلی	۰/۰۲۸	۰/۰۰۵	۰/۴۰	۰/۰۷	۰/۹۴
توانمندی منش ← رفتارهای شهروندی تحصیلی	۱/۳۳	۰/۴۵	۰/۱۹	۶/۸۶	***
سرمایه اجتماعی ← توانمندی منش	۰/۱۸	۰/۵۰	۰/۰۴	۴/۳۶	***

مسیرها	برآورد غیراستاندارد	برآورد استاندارد	خطای استاندارد (S.E.)	نسبت بحرانی (C.R.)	سطح معنی داری (P)
سرمایه اقتصادی ← توانمندی منش	-۰/۱۸	-۰/۰۹	۰/۱۶	-۱/۱۶	۰/۲۴
سرمایه فرهنگی ← توانمندی منش	-۰/۰۶	-۰/۰۸	۰/۰۶	-۰/۸۹	۰/۳۷

نتایج مدل ساختاری نشان داد که سرمایه اجتماعی اثر مستقیم مثبت و معناداری بر رفتارهای شهروندی تحصیلی دارد ($p=۰/۰۰۷, \beta=۰/۲۷$)، درحالی که اثر سرمایه فرهنگی بر این متغیر منفی و در آستانه معناداری است ($p=۰/۰۵۶, \beta=-۰/۱۴$) و سرمایه اقتصادی تأثیر معناداری بر رفتارهای شهروندی تحصیلی نشان نداد ($p=۰/۹۴۳, \beta=-۰/۰۰۵$) همچنین، توانمندی منش اثر مثبت و قوی و معناداری بر رفتارهای شهروندی تحصیلی دارد ($p=۰/۰۰۱, \beta=۰/۴۵$). در جدول (۳) نتایج تحلیل بوت استرپ جهت بررسی نقش واسطه‌ای توانمندی‌های منش مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۳. نتایج بوت استرپ جهت بررسی اثر واسطه‌ای

نوع متغیر	مسیر متغیر واسطه	ملاک	اندازه اثر غیرمستقیم	حد پایین	حد بالا	خطای استاندارد	سطح معنی داری
سرمایه اجتماعی	توانمندی منش	رفتارهای شهروندی تحصیلی	۰/۲۳	۰/۱۲	۰/۴۲	۰/۱۰	۰/۰۰۲
سرمایه اقتصادی	توانمندی منش	رفتارهای شهروندی تحصیلی	-۰/۲۴	-۰/۷۷	۰/۱۴	۰/۲۷	۰/۵۲
سرمایه فرهنگی	توانمندی منش	رفتارهای شهروندی تحصیلی	۰/۰۷	-۰/۲۹	۰/۱۲	۰/۱۴	۰/۲۹

یافته‌های بوت استرپ نشان داد که سرمایه اجتماعی از طریق توانمندی منش اثر غیرمستقیم مثبت و معناداری بر رفتارهای شهروندی تحصیلی دارد ($p=۰/۰۰۲, \beta=۰/۲۳$) در مقابل، اثر غیرمستقیم سرمایه اقتصادی بر رفتارهای شهروندی تحصیلی از طریق توانمندی منش منفی و غیر معنی دار بود ($\beta=-۰/۲۴$)، همچنین اثر غیرمستقیم سرمایه فرهنگی از طریق توانمندی منش بر رفتارهای شهروندی تحصیلی

مثبت اما غیر معنی دار به دست آمد ($\beta = -0.07$, $p = 0.29$). این نتایج نشان می‌دهد که تنها سرمایه اجتماعی به طور غیرمستقیم و معنادار بر رفتارهای شهروندی تحصیلی اثرگذار است. شاخص‌های برازش در جدول (۴) قابل مشاهده است و بر اساس نتایج تحلیل، مدل ساختاری با داده‌های نمونه برازش مناسبی دارد.

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

دسته	شاخص (Index)	مقدار (Value)	معیار پذیرش رایج	تفسیر خلاصه
	χ^2/df	۱/۷۵	$3 <$	برازش عالی
شاخص‌های مطلق	RMSEA	۰/۰۴	$0.08 <$	برازش بسیار خوب
	PCLOSE	۰/۷۰	$0.05 <$	تأیید برازش
	CFI	۰/۹۷	$0.90 <$	برازش عالی
شاخص‌های تطبیقی	TLI	۰/۹۶	$0.90 <$	برازش عالی
	NFI	۰/۹۴	$0.90 <$	برازش عالی

به منظور ارزیابی برازش مدل ساختاری، مجموعه‌ای از شاخص‌های مطلق و تطبیقی موردبررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که نسبت کای دو به درجه آزادی ($\chi^2/df = 1.75$) کمتر از ۳ بوده و بیانگر برازش عالی است. همچنین شاخص RMSEA برابر با ۰/۰۴ به دست آمد که کمتر از معیار ۰/۰۸ بوده و برازش بسیار خوب مدل را تأیید می‌کند؛ علاوه بر این، مقدار PCLOSE معادل ۰/۷۰ و بزرگ‌تر از ۰/۰۵ بوده که نشان‌دهنده کفایت برازش مدل است. در میان شاخص‌های تطبیقی نیز مقادیر $CFI = 0.97$ ، $TLI = 0.96$ و $NFI = 0.94$ همگی بالاتر از ۰/۹۰ به دست آمدند که همگی دلالت بر برازش عالی مدل دارند. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که مدل ساختاری پژوهش از برازش مطلوب و قابل قبولی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش باهدف بررسی نقش واسطه‌ای توانمندی‌های منش در رابطه میان سرمایه‌های انسانی (اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) و رفتارهای شهروندی تحصیلی دانشجو-معلمان انجام شد و یافته‌ها چارچوب نظری بوردیو (۱۹۸۴) و پترسون و سلیگمن (۲۰۰۴) را بسط داد.

نتایج نشان داد سرمایه اجتماعی تأثیر مثبت و معناداری بر رفتارهای شهروندی تحصیلی دارد، مطابق با پژوهش‌های پیشین که آن را عاملی کلیدی در تسهیل ارتباطات سازگاران، ایجاد شبکه‌های حمایتی و تقویت همکاری‌های اجتماعی معرفی کرده‌اند (ماگرو مونتانس و همکاران، ۲۰۲۴؛ راوا، هوتز و هالفون، ۲۰۲۳؛ شریفی اردانی و خرمایی، ۱۴۰۱). در محیط دانشگاهی، تعاملات اجتماعی و حمایت‌های خانوادگی و دوستانه زمینه بروز رفتارهای داوطلبانه، مشارکتی و مسئولانه را فراهم می‌کنند (راوا و همکاران، ۲۰۲۳). بر این اساس، سرمایه اجتماعی نقش مهمی در تقویت و تداوم رفتارهای شهروندی تحصیلی دارد.

در مقابل، یافته‌ها نشان داد سرمایه اقتصادی تأثیر معناداری بر رفتارهای شهروندی تحصیلی ندارد، اگرچه برخی پژوهش‌ها وضعیت اجتماعی-اقتصادی را مؤثر می‌دانند (شریفی اردانی و خرمایی، ۱۴۰۱؛ هوسوکاوا و کاتسورا، ۲۰۱۷؛ کاسم و هوتاگالونگ، ۲۰۲۰). به نظر می‌رسد منابع اقتصادی به‌تنهایی انگیزه‌های مشارکت داوطلبانه را تقویت نمی‌کنند و عوامل روانی-اجتماعی نقش تعیین‌کننده‌تری دارند. همچنین، سرمایه فرهنگی اثر مستقیمی بر رفتارهای شهروندی تحصیلی نشان نداد که احتمالاً به ماهیت چندبعدی و پیچیده آن و تفاوت در اثرگذاری بر ابعاد مختلف رفتارهای اجتماعی مربوط است. پژوهش‌های پیشین تأکید کرده‌اند سرمایه فرهنگی مهارت‌ها و موقعیت اجتماعی را شکل می‌دهد، اما تأثیر مستقیم آن بر رفتارهای شهروندی همواره آشکار نیست (شریفی اردانی و خرمایی، ۱۴۰۱؛ زوگراو-سویلیتا و همکاران، ۲۰۲۱؛ کیزوس و همکاران، ۲۰۱۸؛ فنگ و تان، ۲۰۲۴؛ بوگرا و همکاران، ۲۰۲۰). بررسی مؤلفه‌های سه‌گانه سرمایه فرهنگی (عینیت‌یافته، ذهنیت‌یافته و نهادینه‌شده) می‌تواند درک دقیق‌تری از رابطه آن با رفتارهای شهروندی تحصیلی فراهم کند.

یافته‌ها نشان داد سرمایه اجتماعی تأثیر مثبت و معناداری بر توانمندی‌های منش دارد، به‌گونه‌ای که روابط اجتماعی قوی و شبکه‌های حمایتی ویژگی‌هایی مانند خرد، شجاعت و انسانیت را تقویت می‌کنند. این نتیجه با دیدگاه پوردیو (۱۹۸۴) و پاتنام (۲۰۰۰) همسو است که سرمایه اجتماعی را منبعی کلیدی در ارتقای توانمندی فردی و کیفیت زندگی می‌دانند. در مقابل، یافته‌ها نشان داد سرمایه فرهنگی تأثیر مستقیمی و قابل‌توجهی بر توانمندی‌های منش نداشت و تنها در آستانه معناداری بود که می‌تواند به نحوه برونی‌سازی ارزش‌ها و دسترسی به منابع فرهنگی مرتبط باشد (بوگرا و همکاران، ۲۰۲۰). همچنین، سرمایه اقتصادی ارتباط معناداری با توانمندی منش نداشت، مطابق با پژوهش‌هایی که وضعیت اقتصادی را به‌تنهایی پیش‌بینی

کننده رفتارهای مثبت نمی‌دانند (کاسم و هوتاگالونگ، ۲۰۲۰)؛ بنابراین، توانمندی‌های منش بیشتر از طریق سرمایه اجتماعی و تا حدی سرمایه فرهنگی تقویت می‌شوند، درحالی‌که منابع اقتصادی نقش تعیین‌کننده‌ای ندارند.

یافته‌ها نشان داد سرمایه اجتماعی خانواده از طریق توانمندی‌های منش به‌صورت غیرمستقیم بر رفتارهای شهروندی تحصیلی تأثیر معناداری دارد. این نتیجه با دیدگاه کلمن (۱۹۸۸) و پاتنام (۲۰۰۰) همسو است که ارتباطات مثبت، اعتماد و حمایت عاطفی خانواده را زمینه‌ساز رشد رفتارهای مشارکتی و اخلاقی می‌دانند. مطالعات تومنین و همکاران (۲۰۲۱) و لیو و همکاران (۲۰۲۲) نیز نشان داده‌اند سرمایه اجتماعی بیشترین اثر را زمانی دارد که افراد ویژگی‌های مثبت شخصیتی مانند شجاعت، نوع‌دوستی و خرد داشته باشند. به‌این ترتیب، سرمایه اجتماعی به‌تنهایی کافی نیست و باید با توانمندی‌های منش همراه شود تا رفتارهای شهروندی تحصیلی تقویت گردد.

در مقابل، یافته‌ها نشان داد سرمایه اقتصادی خانواده تأثیر غیرمستقیم معناداری بر رفتارهای شهروندی تحصیلی از طریق توانمندی‌های منش ندارد. این نتیجه با پژوهش‌های بوردیو (۱۹۸۶) و کریستاکیس و فاولر (۲۰۱۱) متفاوت است که بر نقش سرمایه اقتصادی در دسترسی به فرصت‌های تحصیلی و اجتماعی تأکید داشتند. به نظر می‌رسد صرف برخورداری از منابع اقتصادی کافی نبوده و انگیزه‌های درونی و توانمندی‌های شخصیتی نقش پررنگ‌تری داشته‌اند.

به‌طورکلی یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد سرمایه اجتماعی به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم از طریق توانمندی‌های منش بر رفتارهای شهروندی تحصیلی دانشجو-معلمان تأثیر معنادار دارد، درحالی‌که سرمایه اقتصادی و فرهنگی چنین تأثیری نشان ندادند. این نتایج بیانگر آن است که صرف داشتن منابع اقتصادی یا فرهنگی کافی نیست و ویژگی‌های فردی و توانمندی‌های منش نقش کلیدی در بالفعل شدن این سرمایه‌ها دارند. اهمیت ارتباطات اجتماعی، حمایت عاطفی و اعتماد خانواده به‌عنوان عامل اصلی شکل‌دهنده رفتارهای شهروندی تحصیلی برجسته است و منابع مالی و فرهنگی تنها در صورت همراهی با انگیزه‌ها و توانمندی‌های فردی اثرگذارند.

بر این اساس، یافته‌ها نشان می‌دهد برای تقویت رفتارهای شهروندی تحصیلی دانشجو-معلم، تمرکز صرف بر منابع اقتصادی یا فرهنگی کافی نیست و برنامه‌های آموزشی باید بر پرورش توانمندی‌های منش مانند شجاعت، خرد، نوع‌دوستی و خودکنترلی تأکید کنند تا سرمایه‌های انسانی و اجتماعی به نتایج مثبت تربیتی و اجتماعی منجر شوند.

از محدودیت‌های پژوهش می‌توان به استفاده از روش پیمایشی و ابزار خودگزارشی اشاره کرد که ممکن است سوگیری ایجاد و اعتبار یافته‌ها را کاهش دهد. برای رفع این محدودیت، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده از روش‌های چندمنبعی مانند ترکیب پرسشنامه با مشاهدات میدانی، مصاحبه‌های عمیق یا ارزیابی معلمان و والدین بهره گرفته شود.

همچنین، در این پژوهش پرسشنامه به صورت برخط در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت که مزایایی مانند صرفه‌جویی در زمان و هزینه داشت، اما محدودیت‌هایی همچون مشکلات دسترسی به اینترنت، کاهش دقت پاسخ و عدم نظارت مستقیم پژوهشگر ایجاد کرد. برای رفع این محدودیت، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده بخشی از داده‌ها حضوری گردآوری شود یا راهنمایی‌های مرحله‌به‌مرحله برای پرسشنامه‌های برخط ارائه شود. همچنین، اجرای پژوهش در نمونه‌های متنوع‌تر و گسترده‌تر می‌تواند تعمیم‌پذیری نتایج را تقویت کند.

با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود برنامه‌های تربیتی و آموزشی دانشجو-معلم بر تقویت سرمایه اجتماعی خانواده و پرورش توانمندی‌های منش مانند شجاعت، خرد، نوع‌دوستی و خودکنترلی تمرکز کنند، چراکه این عوامل نقش واسطه‌ای مهمی در بروز رفتارهای شهروندی تحصیلی دارند. همچنین، پژوهش‌های آینده می‌توانند با بررسی سرمایه فرهنگی و دسترسی به منابع آموزشی غنی، استفاده از روش‌های چندمنبعی برای کاهش سوگیری خودگزارشی و انجام مطالعات در نمونه‌ها و محیط‌های متنوع آموزشی، تعامل بین سرمایه‌های خانواده و ویژگی‌های فردی را دقیق‌تر بررسی کنند تا اثرگذاری ترکیبی آن‌ها بر رفتارهای شهروندی تحصیلی روشن‌تر شود.

منابع

اکبری، نرگس. (۱۳۹۳). سنجش رابطه سرمایه اجتماعی خانواده و شهروندی فعال جوانان مجرد ۱۸-۳۲ سال شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه الزهرا (س).

آبداری تفتی، فاطمه، تولائی، مهدی، و شریفی اردانی، علیرضا. (۱۴۰۲). تبیین رضایت زناشویی بر اساس سرمایه فرهنگی با توجه به نقش واسطه‌ای سرمایه اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی در بین معلمان شهر

یزد. فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی روان‌شناختی، ۱۴(۳)، ۱۲۱-۱۴۲. doi: 10.22059/japr.2023.332270.644043

آزادی ده بیدی فاطمه، خرمائی فرهاد. (۱۴۰۱). تبیین رفتارهای اخلاقی تحصیلی: نقش صفات منشی و جو اخلاقی مدرسه. نشریه پژوهش‌های تربیتی، ۱۱ (۴۵): ۱۸۳-۲۰۲. <http://erj.khu.ac.ir/article-1-1047-fa.html>

جوان مجرد، عبدالناصر، شیخی فینی، علی‌اکبر، زینلی پور، حسین، و ابوالقاسمی، عباس. (۱۴۰۱). نقش سرمایه‌های اجتماعی و روان‌شناختی در پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی در دانشجویان دانشگاه گیلان.

مطالعات روانشناسی تربیتی، ۱۹(۴۵)، ۲۸-۴۱. doi: 10.22111/jeps.2021.6567

حاجلو، نادر، رسول‌زاده، بهزاد، و جعفری، رباب. (۱۳۹۵). رابطه بین وابستگی به موبایل، سرمایه روان‌شناختی، سرمایه اجتماعی و راهبردهای کنار آمدن در دانشجویان. پژوهشنامه تربیتی، ۱۲(۴۹)،

۸۱-۹۸. https://journals.iau.ir/article_532488.html

خلیفه سلطانی، مرضیه، قربان جهرمی، رضا، نیکوفر، مرتضی، و جعفری، سعید. (۱۴۰۳). نقش واسطه‌ای مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در ارتباط بین سرمایه اجتماعی با نوع‌دوستی دانش‌آموزان. مطالعات روانشناسی تربیتی، ۲۱(۵۳)، -.

سفیری، خدیجه، کمالی، افسانه، و مصلح، نرجس خاتون. (۱۳۹۴). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی خانواده و مشارکت دینی با هویت دینی نوجوانان. مجله جامعه‌شناسی ایران، ۱۵، ۱۶۲-۱۵۳.

۱۹۸. http://www.jsi-isa.ir/article_20977.html

شربتیان، محمدحسن، و اسکندری، زهرا. (۱۳۹۶). تحلیل جامعه‌شناختی شاخص‌های سرمایه فرهنگی و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی: دانشجویان دختر دانشگاه‌های پیام نور و آزاد اسلامی قاین)، فصلنامه

مطالعات فرهنگی-اجتماعی خراسان، ۳۸ (۱۱)، ۵۷-

۸۴. https://www.farhangekhorasan.ir/article_13892.html

شریفی اردانی، علیرضا، اثنان عشریه، مرضیه، شریفی اردانی، الهام، دشت آبادی، معصومه، و آبداری تفتی، فاطمه. (۱۴۰۱). تبیین علی مهارت اجتماعی فرزندان بر اساس سرمایه اقتصادی با توجه به نقش

- واسطه‌ای سرمایه اجتماعی خانواده در بین والدین دانش آموزان مقطع ابتدایی شهر یزد، نشریه روانشناسی/اجتماعی، ۱۰(۶۴)، ۹۵-۱۱۰. https://journals.iau.ir/article_694140.html
- شریفی اردانی، علیرضا، و خرمائی، فرهاد. (۱۴۰۱). رابطه سرمایه اجتماعی و فرهنگی والدین با مهارت‌های اجتماعی فرزندان: نقش واسطه‌ای سبک‌های والدین در برخورد با هیجانات منفی کودکان. پژوهش‌های روانشناسی/اجتماعی، ۱۲(۴۵)، ۱۲۱-۱۴۲.
- شریفی اردانی، علیرضا، سجادی پور، فریده سادات، یآوری، فاطمه، شریفی اردانی، الهام، و اکرمی ابرقوئی، غلام رضا. (۱۴۰۴). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی آزمون کوتاه توانمندی‌های منش در نمونه ایرانی. فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی روانشناختی، (انتشار الکترونیک)، - doi: 10.22059/japr.2025.355895.644557
- گل پرور، محسن. (۱۳۸۹). بررسی نقش اخلاق تحصیلی، عدالت و بی‌عدالتی آموزشی در رفتارهای شهروندی تحصیلی دانشجویان. نوآوری‌های مدیریت آموزشی (اندیشه‌های تازه در علوم تربیتی)، ۵ (۲۰)، ۲۵-۴۱. <https://sid.ir/paper/356704/fa>
- میرمراذهی، مهرداد، بصیری نیا، علی، و جناآبادی، حسین. (۱۴۰۴). بررسی تاثیر نابرابری اقتصادی بر عملکرد شناختی هیجانی و رفتار سیاسی دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان. مطالعات روانشناسی تربیتی، - https://jep.susb.ac.ir/article_9414.html

References

- Ariani, D. W. (2013). The relationship between employee engagement, organizational citizenship behavior, and counterproductive work behavior. *International Journal of Business Administration*, 4(2), 46. <http://dx.doi.org/10.5430/ijba.v4n2p46>
- Basu, E., Pradhan, R. K., & Tewari, H. R. (2017). Impact of organizational citizenship behavior on job performance in Indian healthcare industries: The mediating role of social capital. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 66(6), 780-796. <https://doi.org/10.1108/IJPPM-02-2016-0048>
- Bhugra, D., Watson, C., & Ventriglio, A. (2021). Migration, cultural capital and acculturation. *International review of psychiatry (Abingdon, England)*, 33(1-2), 126-131. <https://doi.org/10.1080/09540261.2020.1733786>
- Bogler, R., & Somech, A. (2021). Psychological capital, team resources and organizational citizenship behavior. In *Leadership and Supervision* (pp. 257-

- 275).
- Routledge. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/00223980.2019.1614515>
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In J. Richardson (Editor), *Handbook of Theory and Research for Sociology of Education*. Greenwood, New York. 241-
258. https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_9155/objava_66783/fajlovi/Bourdieu%20The%20Forms%20of%20Capital%20_1_.pdf
- Coleman, J. S. (1990). Commentary: Social Institutions and Social Theory. *American Sociological Review*, 55(3), 333. <https://www.jstor.org/stable/2095759>
- Duh-Leong, C., Dreyer, B. P., Huang, T. T., Katzow, M., Gross, R. S., Fierman, A. H., ... & Yin, H. S. (2021). Social capital as a positive social determinant of health: a narrative review. *Academic pediatrics*, 21(4), 594-599. <https://doi.org/10.1016/j.acap.2020.09.013>
- Feng, S., & Tan, C. Y. (2024). Toward conceptual clarity for digital cultural and social capital in student learning: Insights from a systematic literature review. *Humanities and Social Sciences Communications*, 11(1), 1-15. <https://doi.org/10.1057/s41599-023-02519-8>
- Gore, J. S., Kiefner, A. E., & Combs, K. M. (2012). Personality predictors of academic citizenship behavior. *Journal of Applied Social Psychology*, 42, 2433-2456. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2012.00948.x>
- Hair Jr, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2021). A primer in partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM). *Sage Publications*. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-80519-7_1
- Hale, J., Irish, A., Carolan, M., Clark, J. K., Inwood, S., Jablonski, B. B., & Johnson, T. (2023). A systematic review of cultural capital in US community development research. *Journal of Rural Studies*, 103, 103113. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2023.103113>
- Hosokawa, R., & Katsura, T. (2017). A longitudinal study of socioeconomic status, family processes, and child adjustment from preschool until early elementary school: the role of social competence. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 11(1). <https://doi.org/10.1186/s13034-017-0206-z>

- Kassim, J., & Hutagalung, F. D. (2020). Socioeconomic Status (Ses) Differences In Preschoolers' Social Skills. *Journal of Nusantara Studies (JONUS)*, 5(2), 303-328. <https://doi.org/10.24200/jonus.vol5iss2pp303-328>
- Khelifat, A., Chen, H., Ayoun, B., & Eyoun, K. (2021). The impact of the challenge and hindrance stress on hotel employees interpersonal citizenship behaviors: psychological capital as a moderator. *International Journal of Hospitality Management*, 94, 102886. <https://doi.org/10.24200/jonus.vol5iss2pp303-328>
- Kizos, T., Plieninger, T., Iosifides, T., García-Martín, M., Girod, G., Karro, K., ... Budniok, M.-A. (2018). Responding to Landscape Change: Stakeholder Participation and Social Capital in Five European Landscapes. *Land*, 7(1), 14. <https://www.mdpi.com/2073-445X/7/1/14#>
- Knorst, J. K., Tomazoni, F., Sfreddo, C. S., Vettore, M. V., Hesse, D., & Ardenghi, T. M. (2022). Social capital and oral health in children and adolescents: a systematic review and meta-analysis. *Community Dentistry and Oral Epidemiology*, 50(6), 461-468. <https://doi.org/10.1111/cdoe.12714>
- Kumar, K., Bakhshi, A., & Rani, E. (2009). Linking the Big Five personality domains to Organizational Citizenship Behavior. *International Journal of Psychological Studies*, 1(2), 73-81. <http://dx.doi.org/10.5539/ijps.v1n2p73>
- Leephaijaroen, S. (2016). Effects of the big-five personality traits and organizational commitments on organizational citizenship behavior of support staff at Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 37(2), 104-111. <https://doi.org/10.1016/j.kjss.2015.03.002>
- Macfarlane, B., & Burg, D. (2018). Rewarding and recognising academic citizenship. *Project report, Leadership Foundation for Higher Education*, 1-40. <http://dx.doi.org/10.1080/13600800701457863>
- Magro-Montañés, B., Pabón-Carrasco, M., Romero-Castillo, R., Ponce-Blandón, J. A., & Jiménez-Picón, N. (2024). The relationship between neighborhood social capital and health from a biopsychosocial perspective: A systematic review. *Public Health Nursing*. <http://dx.doi.org/10.1111/phn.13323>
- Paydar, F., & Salehi, M. (2017). The Role of Cultural Capital in Organization Citizenship Behavior (Case Study: Islamic Azad University of

- Mahmudabad). *Rev. Eur. Stud.*, 9, 130. <http://dx.doi.org/10.5539/res.v9n2p130>
- Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification* (Vol. 1). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.162.4.820-a>
- Peterson, C., Park, N., & Castro, C. A. (2011). Assessment for the US army comprehensive soldier fitness program: The global assessment tool. *American Psychologist*, 66(1), 10. <https://psycnet.apa.org/buy/2011-00087-003>
- Proyer, R. T. (2021). Positive Psychology. In: Shackelford, T.K. Weekes-Shackelford, V.A. (eds) *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science*. Springer, Cham.
- Putnam, R. (2000). *Bowling alone*. New York, NY: Simon and Schuster.
- Ramli, Y., Soelton, M., Suprpto, Ali, A. J. (2020). Implementing Transformational Leadership to Cope with the Implication of Millennial Workforce, *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology PJAEE*, 17(5). 52-68.
- Rava, J., Hotez, E., & Halfon, N. (2023). The role of social capital in resilience among adolescents with adverse family environments. *Current Problems in Pediatric and Adolescent Health Care*, 101436. <https://doi.org/10.1016/j.cppeds.2023.101436>
- Rohman, F., Noermijati, N., Soelton, M., & Mugiono, M. (2022). Model Altruism in Improving Organizational Performance in Social Welfare Institutions Ministry of Social Affairs of the Republic of Indonesia. *Cogent Business & Management*, 9(1), 2151678. <https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2151678>
- Rohman, F., Noermijati, N., Soelton, M., & Mugiono, M. (2023). The Role of Quality Assurance in Improving the Distribution of Organizational Performance. *Uncertain Supply Chain Management*, 11(1), 237–248. <https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2151678>
- Sharma, M., Gaur, V., & Saxena, S. (2023). The influence of individual personality characteristics on the manifestation of Organizational Citizenship Behavior. *Journal for ReAttach Therapy and Developmental Diversities*, 5(2), 184–190. <https://doi.org/10.53555/jrtdd.v5i2.2570>

- Soelton, M. (2023). How Did It Happen: Organizational Commitment and Work-Life Balance Affect Organizational Citizenship Behavior? *JDM (Jurnal Dinamika Manajemen)*, 14(1), 149-164. <http://dx.doi.org/10.15294/jdm.v14i1.41493>
- Teng, Y., & Cosier, M. E. (2024, May). Influences of cultural capital and internationalization on global competence in higher education: a systematic literature review. In *Frontiers in Education* (Vol. 9, p. 1397642). Frontiers Media SA. <https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1397642>
- Todorović, D., & Jovanović, D. (2025). Teacher's organizational citizenship behavior in the context of personality traits, well-being and employment uncertainty. *Work*, 80(4), 1769-1781.
- Van Dick, R., Wagner, U., Stellmacher, J., Christ, O., & Tissington, P. A. (2005). To be (long) or not to be (long): Social identification in organizational contexts. *Genetic, social, and general psychology monographs*, 131(3), 189-218. <https://doi.org/10.3200/MONO.131.3.189-218>
- Vanhove, A. J., Harms, P. D., & DeSimone, J. A. (2016). The abbreviated character strengths test (ACST): A preliminary assessment of test validity. *Journal of personality assessment*, 98(5), 536-544. <https://www.tandfonline.com/author/DeSimone%2C+Justin+A>
- Zubair, A., Kamal, A., & Artemeva, V. (2018). Gender differences in character strengths, social competence, and peer relations among Pakistani and Russian university students. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 607-626. https://pjpr.scione.com/newfiles/pjpr.scione.com/152/152-PJPR_1.pdf
- Zugravu-Soilita, N., Kafrouni, R., Bouard, S., & Apithy, L. (2021). Do cultural capital and social capital matter for economic performance? An empirical investigation of tribal agriculture in New Caledonia. *Ecological Economics*, 182, 106933. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2020.106933>